

K A H L I L G I B R A N

DE PROFEET

EEN TIJDLOZE WIJSHEID
OVER LIEFDE, LEVEN
EN DE MENS

Van Kahlil Gibran is ook verschenen:

Spiegels van de ziel

Kahlil Gibran

DE PROFEET

Vertaald door Désanne van Brederode

KOSM • S

Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen

Inhoud

De komst van het schip	7
Liefde	12
Het huwelijk	14
Kinderen	15
Geven	16
Eten en drinken	18
Arbeid	20
Vreugde en verdriet	23
Huizen	24
Kleding	26
Kopen en verkopen	27
Misdaad en straf	29
Wetten	32
Vrijheid	34
Rede en hartstocht	36
Pijn	38
Zelfkennis	39
Onderricht	40
Vriendschap	41
Praten	43
Tijd	44
Goed en kwaad	45
Gebed	47
Plezier	49
Schoonheid	52
Religie	54
De dood	56
Het afscheid	58
Nawoord	67

De komst van het schip

Almustafa, de uitverkorene, de beminde, die als dageraad lichtte over zijn eigen dag, had in de stad Orfaleze twaalf jaar op het schip gewacht dat hem zou terugbrengen naar het kleine eiland waar hij was geboren.

En in het twaalfde jaar, op de zevende dag van Ailoel, de oogstmaand, beklom hij de heuvel zonder stadsmuren en staarde zeewaarts; en hij zag zijn schip opdoemen, samen met de mist.

Op dat ogenblik sprongen de poorten van zijn hart wijdopen, en zijn vreugde zweefde tot ver over de golven. En hij sloot zijn ogen en bad in alle stiltes van zijn ziel.

Maar toen hij de heuvel afdaalde, kwam er een droefenis over hem, en hij dacht in zijn hart:

Hoe zou ik in vrede kunnen heengaan, zonder smart? Nee, niet zonder een verwonde geest zal ik deze stad verlaten.

Lang waren de pijnlijke dagen die ik binnen deze muren heb doorgebracht, en lang waren de eenzame nachten; en wie kan zonder wroeging vluchten van zijn pijn en eenzaamheid?

Te talrijk zijn de scherven van mijn geest, de splinterregens die neerdaalden in deze straten, te talrijk ook de nakomelingen van mijn verlangen, die naakt te midden van deze heuvels dwalen, en ik kan me niet van ze losmaken zonder een diep bedrukt gemoed.

Vandaag werp ik niet zomaar een gewaad van mij af, maar een huid die ik verscheur met blote handen.

Het is niet zomaar een gedachte die ik achterlaat, maar een hart gezoet met honger en dorst.

Nu mag ik niet langer talmen.

De zee die alle dingen tot haar roept, roept mij, en ik moet scheepgaan.

Want blijven, zelfs al branden hier de nachtelijke uren, is bevroren, kristalliseren, is vastkitten aan de mal.

Zo graag zou ik alles hier met me meenemen. Maar hoe?

Een stem kan onmogelijk de tong en lippen torsen die haar ooit vleugels gaven. Eenzaam, op eigen kracht moet ik de ether zoeken.

En eenzaam en zonder zijn nest, zal de adelaar opstijgen – in een rechte lijn de zon tegemoet.

Nu hij dan de voet van de heuvel had bereikt, wendde hij zich opnieuw tot de zee, en hij zag hoe zijn schip de haven naderde, en op de voorsteven de zeelieden, de mannen van zijn eigen land.

En zijn ziel jubelde het uit naar hen, en hij zei:

Jullie zoons van mijn oermoeder, jullie koersmeesters van eb en vloed,

Hoe vaak zijn jullie niet door mijn dromen gevaren? En nu komen jullie terwijl ik me klaarwakker weet, en dat was mijn diepere droom.

Klaar ben ik om te gaan, en de gehesen zeilen van mijn geestdrift wachten op de wind.

Nog één keer in- en uitademen in deze stille lucht, nog één liefdevolle blik werp ik achterom,

En dan zal ik tussen jullie staan, een zeevaarder te midden van zeevaarders.

En jij, onmetelijke zee, jij slapeloze moeder,

Die als enige vrijheid en vrede beduidt voor rivier en beek,

Nog een enkele bocht zal dit stroompje maken, nog een ruisende rimpeling trekken in het spiegelende, gladde wak,

En dan zal ik tot je komen, als een onbegrensde druppel tot een grenzeloze oceaan.

En terwijl hij voortging zag hij hoe in de verte mannen en vrouwen de velden en wijngaarden verlieten en zich naar de stadspoorten repten.

En hij hoorde hoe hun stemmen zijn naam riepen, en een geschreeuw van akker tot akker, om het nieuws van het naderende schip te verspreiden.

En hij sprak tot zichzelf:

Zou de dag van vertrek de dag van het verzamelen kunnen zijn? En zal er ooit gezegd worden dat mijn avondlijke afscheid in werkelijkheid mijn morgenstond beduidde?

En wat zal ik geven aan hem die zijn ploeg in de vore heeft achtergelaten, of aan hem die zojuist het wiel van zijn wijnpers tot stilstand bracht?

Wordt mijn hart een rijk beladen fruitboom waarvan ik plukken mag en uitdelen?

En zullen mijn verlangens opwaarts bruisen, gelijk een fontein die hun bekers mag vullen?

Mag ik een harp zijn die door de hand van de almachtige be-roerd wordt, of een fluit die zijn adem doet zingen?

Een zoeker van stiltes ben ik, en welke schatten heb ik in die stiltes gedolven die ik nu aan anderen zou mogen toevertrouwen?

Als dit mijn oogstdag is, in welke akkers heb ik dan het zaad gestrooid, en in welke vergeten seizoenen?

Wanneer dit inderdaad het uur moet zijn waarop ik mijn lantaarn hooghoud, dan is het niet mijn vlam die daarin zal gloeien.

Ledig en donker van stemming zal ik mijn lantaarn heffen, en de wachter van de nacht zal hem met olie vullen en ontsteken ook.

Deze dingen zei hij woord voor woord. Maar veel in zijn hart bleef ongezegd. Want zelfs hijzelf kon zijn diepere geheim niet uitspreken.

En toen hij de stad binnenging, kwam heel het volk hem tegemoet, en de mensen riepen hem toe als met één enkele stem.

En de ouderen van de stad traden naar voren en zeiden:

Ga nog niet van ons vandaan.

Een middaguur bracht je door in onze schemering, en jouw jeugdigheid heeft ons weer iets te dromen geschonken.

Geen vreemdeling ben je in ons gezelschap, ook geen gast, maar onze zoon, we hebben je innig lief.

Kwel onze ogen toch nog niet met de hunkering naar jouw gelaat.

En de priesters en priesteressen zeiden tot hem:

Laat de golven van de zee ons nu toch nog niet scheiden, en de jaren die jij in ons midden verbleef niet krimpen tot een herinnering.

Jij hebt je onder ons begeven als een bezielende geest, en jouw schaduw zette ons gezicht in lichte gloed.

Zoveel hielden we van jou. Maar sprakeloos was onze liefde, en sluiers versluisden haar.

Nu, hier, roept zij luid om jou, en onbedekt staat ze voor je.

En als altijd kent liefde haar eigen diepten niet tot aan het uur van het afscheid.

En ook anderen kwamen tot hem met hun dringende verzoeken.

Maar hij antwoordde hen niet. Hij boog alleen zijn hoofd; en degenen die dicht bij hem stonden zagen dat er tranen vielen op zijn borst.

En hij en het volk schreden voort in de richting van het grote plein voor de tempel.

En juist kwam er uit het heiligdom een vrouw die de naam Almitra droeg. En zij was een zieneres.

En hij keek haar aan met buitengewone tederheid, omdat zij het was die hem als eerste had gezocht en in hem geloofde, terwijl hij toen nog pas één etmaal in de stad was.

En ze begroette hem, zeggende:

Profeet van God, steeds strevend naar het volkomene, lang heb je de verten afgespeurd naar jouw schip.

En nu is je schip gekomen, en je moet hoognodig gaan.

Diep is je verlangen naar het land van je herinneringen en

de woonstee van je grotere wensen; en onze liefde verplicht je tot niets, noch houden onze noden je gevangen.

Toch bidden we je: wil, eer je ons verlaat, nog wat tot ons spreken en ons je waarheid schenken.

En wij zullen haar onze kinderen geven, en die aan hun kindskinderen, en zo zal er niets van vergaan.

In je eenzaamheid hield je de wacht bij onze dagen, immer waakzaam en wakker heb je geluisterd naar het geween en geschater van onze slaap.

Daarom nu: openbaar ons wie we zijn, en vertel ons alles wat je is getoond over het leven tussen geboorte en dood.

En hij antwoordde:

Volk van Orfaleze, waarover kan ik spreken, behalve over dat wat zich ook nu binnenin uw zielen roert?

Liefde

Toen zei Almitra: Spreek tot ons over liefde.

En hij hief zijn hoofd en blikte op naar de mensen rondom hem, en er daalde een stilte over allen. En met imposante stem sprak hij:

Wanneer liefde je wenkt, volg haar,

Ook al zijn haar wegen steil en zwaar begaanbaar.

En wanneer ze haar vleugels rond je uitspreidt, geef je dan aan haar over,

Ook al kan het zwaard, dat ze onder haar slagpennen verborgen houdt, je ernstig verwonden.

En als ze tot je spreekt, geloof haar dan,

Ook al is haar stem in staat je dromen te verbrijzelen zoals de noordenwind de tuinen braaklegt.

Want precies zoals de liefde je kroont, zo zal ze je kruisigen.
Zoals ze je groei begeleidt, zo zal ze je ook snoeien.

Zoals ze opstijgt tot jouw hoogten en je rankste twijgjes streelt in de zon,

Zo zal ze afdalen tot je wortels en ze schudden tot waar ze zich het sterkst vastklampen aan de aarde.

Ze haalt jullie binnen alsof jullie haar korenschoven zijn.

Ze hanteert de dorsvlegel tot je open en bloot ligt.

Ze zift je om je te ontdoen van kaf.

Ze maalt je tot je wit ziet.

Ze doorkneedt je tot je soepel bent;

En dan draagt ze je naar haar heilige vuur, opdat je heilig brood moge worden voor Gods heilige feest.

Al deze dingen zal liefde met je doen, opdat je de geheimen van je hart leert kennen, en door die kennis wordt omgevormd tot deel van 's levens hart.

Maar als je in je angst slechts liefdes vrede en liefdes vreugde zoekt,

Dan is het beter dat je je naaktheid bedekt en je terugtrekt van liefdes dorsvloer,

Terug in de zouteloze wereld waar je zult lachen, maar nooit uit volle borst,

En huilen, maar nooit al je tranen.

Liefde geeft niets, behalve zichzelf, en ze neemt niets behalve van zichzelf.

Liefde wil niet bezitten en niet bezeten worden;

Want liefde is liefde genoeg.

Wanneer je mint, zul je niet zeggen 'God is in mijn hart', maar liever 'Ik ben in het hart van God.'

En denk niet dat je de koers van de liefde kunt bepalen, want liefde bepaalt, zo ze je waardig acht, jouw koers.

De liefde heeft geen ander verlangen dan zichzelf te vervullen.

Maar als je liefhebt en daarbij zo nodig iets wensen wilt, laat dit dan je wensen zijn:

Te smelten en gelijk te worden aan een stromend beekje dat zacht een melodie zingt voor de nacht.

De pijn te mogen kennen van te veel tederheid.

Verwond te mogen worden door je eigen inzicht in de liefde;

En bereidwillig, blij te bloeden.

Te ontwaken in de vroege ochtend met een gevleugeld hart en een eerbetoon te brengen aan weer een nieuwe dag van minnen,

Te rusten rond het middaguur en liefdes vervoering te overdenken;

Om, wanneer de avond valt, thuis te komen met dankbaarheid.

En dan te slapen met een gebed voor de beminde in je hart en een hymne op je lippen.

Het huwelijk

Toen sprak Almitra opnieuw en zei: En wat te denken van het huwelijk, meester?

En hij antwoordde, zeggende:

Jullie zijn tezamen geboren, en tezamen zul je zijn voor immer en altijd.

Jullie zullen tezamen zijn wanneer de witte vleugels van de dood jullie dagen verstrooien.

Ach, jullie zullen zelfs tezamen zijn in het stille geheugen van God.

Maar laten er ruimtes blijven in jullie saamhorigheid,
En laat de windvlagen der hemelen tussen jullie dansen.

Heb elkaar lief, maar maak geen contract van de liefde;

Laat haar liever een beweeglijke zee zijn, deinend tussen de kusten van jullie zielen.

Vul elkaars beker, maar drink niet samen uit één kelk.

Geef de ander van je brood, maar eet niet van hetzelfde baksel.

Zing en dans tezamen en wees opgewekt,
Maar laat elk van jullie ook alleen zijn, op zichzelf,

Zoals de snaren van een luit dat zijn, al doortrilt hen dezelfde muziek.

Geef je hart, maar niet bij elkaar in bewaring.

Want alleen de hand des Levens kan jullie harten bevatten.

En sta elkaar bij, maar kom niet te nabij;

Want de zuilen van de tempel staan los van elkaar,

En de eikenboom en de cipres groeien niet in elkanders schaduw.

Kinderen

En een vrouw die een zuigeling tegen haar borst hield, zei:
Spreek tot ons over kinderen.

En hij zei:

Jullie kinderen zijn niet jullie kinderen.

Zij zijn de zonen en dochters van 's levens verlangen naar
zichzelf.

Ze stammen van jullie, maar zijn niet jullie schepping,

En ook al zijn ze bij je, toch behoren ze je niet toe.

Je mag hun je liefde geven, maar niet je gedachten,

Want zij hebben hun eigen gedachten.

Je mag hun lichamen huisvesten maar niet hun zielen,

Want hun zielen wonen in het huis van morgen, dat je niet
kunt bezoeken, zelfs niet in je dromen.

Je mag ernaar streven te worden als zij, maar maak ze nooit
aan jou gelijk.

Want het leven gaat niet achterwaarts, laat staan dat het bij
gisteren blijft dralen.

Jullie zijn de bogen van waaruit jullie kinderen als levende pij-
len worden weggeschoten.

De boogschutter ziet het teken op het pad van de oneindige,
en Hij buigt je met al Zijn kracht, opdat Zijn pijlen snel mogen
gaan en ver.

Laat dit buigen en spannen van jou, door de hand van de
schutter, je verheugen;

Want zoals Hij houdt van de pijl die vliegt,
Zo mint Hij ook de boog die sterk is en standvastig.

Geven

Vervolgens zei een rijke man: Spreek tot ons over geven.

En hij antwoordde:

Je geeft maar weinig als je geeft van je bezittingen.

Pas wanneer je van jezelf geeft, geef je waarachtig.

Want wat zijn je bezittingen anders dan dingen die je bewaart en behoedt, bevreesd, omdat je ze morgen misschien nodig hebt?

En morgen, wat zal morgen de overbezorgde hond brengen die, terwijl hij de pelgrims volgt naar de heilige stad, botten begraaft in zand waarin geen spoor beklijft?

En wat is angst voor nood anders dan de nood zelf?

Is niet de vrees voor dorst terwijl je bron nog vol is, de enige dorst die onblusbaar is?

Er zijn er die weinig geven van het vele dat ze bezitten – en ze geven het om erkenning af te dwingen en hun verborgen verlangen maakt hun gaven ongezond.

En er zijn er die weinig hebben en alles wegschenken.

Dit zijn degenen die geloven in het leven en de milddadigheid van het leven, en hun schatkist is nooit leeg.

Er zijn er die geven met vreugde, en die vreugde is hun beloning.

En er zijn er die geven met pijn, en die pijn doopt en wijdt hen.

En er zijn er die geven zonder de pijn ervan te kennen, noch zoeken ze er de vreugde van, noch zijn ze zich bij het geven bewust van hun deugdzaamheid;

Zij geven zoals in gindse vallei de mirte haar geur als adem door de ruimte blaast.

Door de handen van deze mensen spreekt God, en vanachter hun ogen glimlacht Hij de aarde toe.

Het is goed te geven wanneer daarom gevraagd wordt, maar beter is het ongevraagd te geven, vanuit begrip;

En voor de gulhandigen is het zoeken naar iemand die kan ontvangen van grotere vreugde dan het geven zelf.

En is er iets dat je zou willen achterhouden?

Alles wat je hebt zal op een dag vergeven worden en verdeeld;

Daarom, geef nu, opdat het schenkseizoen het jouwe zal zijn en niet dat van je erfgenamen.

Jullie zeggen vaak 'Ik wil wel geven, maar alleen aan hen die het verdienen.'

De bomen in jullie boomgaard zeggen dat niet, noch de kuddes in jullie weiden.

Zij geven opdat ze mogen leven, want iets achterhouden is verdwijnen.

Wees er gerust op dat hij die zijn dagen en nachten waardig is, al het andere van jou ook waard is.

En hij die het heeft verdiend te drinken van de levensoceaan, verdient het ook zijn kelk te vullen in jouw smalle stroom.

Bestaat er een grotere verdienste dan de moed en het vertrouwen, nee, de liefdadigheid van het ontvangen?

En wie ben jij dat mensen hun boezem voor je zouden moeten openrijten, al hun trots prijsgevend, dat jij hun goedheid naakt zou mogen zien, hun fierheid, met zichzelf verlegen?

Zie er eerst op toe dat jij het verdient zelf een gever te zijn, en een instrument voor het geven.

Want in werkelijkheid is het het leven dat aan het leven schenkt – terwijl jij, die jezelf een gever acht, daar slechts getuige van bent.

En jullie, ontvangenden – en jullie zijn allen ontvangenden – verplicht jezelf niet tot zwaarwichtige dankbaarheid, opdat je geen juk legt op jezelf en degene die geeft.

Verhef je liever tezamen met de gever en stijg op met diens gaven alsof het wicken zijn;

Want te lang stilstaan bij je schuld, is twijfelen aan de gulheid van degene die de zorgeloze aarde tot moeder, en God tot vader heeft.

EEN ONMISKENBARE KLASSIEKER DIE GENERATIES LANG BLIJFT INSPIREREN

In een wereld waarin de nadruk steeds vaker ligt op wat ons van elkaar onderscheidt, klinkt de boodschap van Kahlil Gibran opvallend actueel. In zijn wereldklassieker *De profeet* kijkt hij voorbij afkomst, religie en overtuiging naar de grote onderwerpen die iedereen kent: liefhebben, verliezen, werken, verlangen, loslaten en vrijheid zoeken.

Het boek vertelt het verhaal van de profeet Almustafa, die na twaalf jaar ballingschap wacht op het schip dat hem naar zijn geboorteland zal brengen. Voordat hij vertrekt, vragen de inwoners van de stad hem om zijn wijsheid over de fundamentele aspecten van het menselijk bestaan.

Het nawoord van Désanne de Brederode, die deze mooie vertaling verzorgde, plaatst het boek en de schrijver in een verrassend en persoonlijk perspectief.

Khalil Gibran (1883-1931) werd geboren in Libanon, reisde door Europa en Amerika en was dichter, filosoof en kunstenaar. Zijn werk werd vertaald in vrijwel alle talen.

**KOS
M•S**

NUR 302
Kosmos Uitgevers,
Utrecht/Antwerpen

9 789043 947053

www.kosmosuitgevers.nl